

Використання сучасних інструментів проектного менеджменту дозволяє забезпечити ефективне управління програмами та проектами в сфері зовнішньоекономічної діяльності компаній будь-якої функціональної спрямованості. Особливо актуальне використання даної технології для керування масштабними та технічно складними проектами в сфері енергетики.

Література:

1. Бушуєв С. Д., Бушуєв Д. А., Бушуєва В. Б., Бойко О. О. AGILE-трансформація підходів в управлінні будівельними проектами на фазах ініціації та проектування. *Управління розвитком складних систем*. 2020. Вип. 41. С. 15-20. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Urss_2020_41_4 (дата звернення 31.01.2021).
2. Oracle Primavera P6 – світовий стандарт в управлінні будівельними проектами. URL: <http://pmssoft.com.ua/index.php/products/primavera/primavera-p6-enterprise-project-portfolio-management> (дата звернення 31.01.2021).

ТРАНСФОРМАЦІЯ СВІТОВОГО ГОСПОДАРСТВА ТА ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ ЙОГО РОЗВИТКУ В МАЙБУТНЬОМУ

В. П. РЕШЕТИЛО, д-р екон. наук, проф.,
проф. кафедри економічної теорії та міжнародної економіки
*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова, м. Харків*

Сучасний етап розвитку світового господарства характеризується тектонічними зрушеннями в історії людства, осмислення яких опинилося в центрі уваги багатьох дослідників. У наукових узагальненнях виділяються такі визначальні явища міжнародного життя як розпад однолярної системи світоустрою, формування нового етапу та нової якості процесів глобалізації, форматування "нового світового порядку", що включатиме не тільки розвиток процесів національного егоїзму в розвитку економіки, а й широкі інші проблеми – від підвищення ролі національних культур до екології та питань безпеки. З числа ж головних проблем виокремлюється крах теорії неолібералізму, коронокриза, зміна правил міжнародної торгівлі та напрямів руху фінансових потоків, підвищення ролі транснаціональних корпорацій та міжнародних фінансових інститутів.

Сучасна світова економічна криза, обумовлена пандемією, яку порівнюють з великою депресією 1929–1933 років, потребує пошуку шляхів виходу з неї. За даними СОТ, у 2020 році обсяги світової торгівлі упали на 9,8%. Запровадження карантину у більшості країн обвалило вартість нафти та різко погіршало економічний стан країн-експортерів нафти. В умовах падіння світового ВВП відбувається зростання сукупного державного та приватного боргу, рівень якого складає майже 200% глобального ВВП. Зростає глобальна нерівність. На фоні падіння глобального ВВП та різкого зменшення рівня життя більшості населення світу, сукупна вартість майна найбагатших людей світу в 2020 році зросла майже на 1,9 трлн дол.

Всесвітній економічний форум (ВЕФ) в Давосі 2021 року запропонував «Програму «Великого перезавантаження» в розвитку світового господарства, яка включає три компоненти. Перший – це формування нових, більш справедливих орієнтирів в розвитку ринків. З цією метою уряди повинні створити умови для такого розвитку економіки, в якому зацікавлені усі члени суспільства. Це і зміна системи оподаткування, введення нових правил розвитку інтелектуальної власності, торгівлі та конкуренції.

Другий компонент «Великого перезавантаження» – це формування нової інвестиційної політики, в якій підвищується роль державного бюджетного стимулювання. Урядам потрібно взяти на себе активнішу роль в економіці. Вони мусять розглядати державні послуги як інвестиції, а не як зобов'язання, та шукати способи зробити ринки менш непевними. Прикладом такої урядової політики можуть бути безпрецедентні важелі бюджетного стимулювання, які були здійснені в ЄС, США та Китаї, де в 2020 році в економіку були вкладені величезні бюджетні кошти.

Третій компонент – це створення нової економіки, більш стійкої, справедливої та стабільної в довгостроковій перспективі. COVID-19 прискорив перехід до «четвертої промислової революції». Важливе значення мають створення екологічно безпечної міської інфраструктури та стимулювання промисловості з метою покращення показників екологічних, соціальних та управлінських параметрів.

Якщо порівняти програму ООН «Agenda 2030» і концепцію «Великого перезавантаження», то вони в значній мірі співпадають. Тема «Agenda 2030» – це стійкий світ. В відповідності з визначенням ООН, це повинен бути світ соціальної та гендерної рівності, екологічної безпеки, та готовності до інновацій в сфері боротьби з епідеміями.

В економічній площині кінцева мета «Великого перезавантаження» – це скоординувати зміни «правил гри» на глобальних ринках і перерозподілити глобальні інвестиції в інтересах глобальних гравців. Кожний великий цикл зростання світової економіки заснований на особливому технологічному драйвері, і найбільші переваги отримує той, хто першим осідлає нову технологічну хвилю.

Важливим фактом сучасного етапу розвитку світової економіки є визнання вичерпності неолібералізму як визначальної моделі розвитку глобальної економіки, що асоціюється з поняттям «Вашингтонський консенсус». Поки що невідомо, що прийде на зміну цій концепції. В роботах багатьох всесвітньо відомих економістів проводиться глибока критика неолібералізму і сучасної моделі капіталізму. Так в роботі Тома Пікетті «Капітал в ХХІ столітті» автор відзначає, що в сучасній економічній системі розрив між створенням цінностей і прибутками постійно зростає, а фінансолізація економіки створює прибутки, не пов'язані з інноваціями та працею. Все це збільшує нерівність як на глобальному рівні, так і в окремих країнах, та призводить до різкої поляризації світу. За останні 30 років реальні доходи населення в економічно розвинених країнах, в тому числі і США, не зростали. В той же час вартість послуг освіти і охорони здоров'я зросла втричі.

Тому потрібно будувати новий світовий порядок, побудований на мирній конкуренції між різними моделями політичних систем, які мають свої суспільні інститути та свої власні інтереси.

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ МІЖНАРОДНИХ СТРАТЕГІЧНИХ АЛЬЯНСІВ ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

І. А. ФЕДОРЕНКО, д-р екон. наук, проф.,
проф. кафедри економіки і маркетингу
*Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»,
м. Харків*

В умовах глобалізації, яка сьогодні відбувається в усіх сферах життєдіяльності суспільства та в умовах світової фінансової кризи, особливого значення набувають процеси злиття і поглинання промислових підприємств, які організовуються на основі стратегічного розвитку з метою підвищення конкурентоспроможності та інвестиційної привабливості. Застосування цих процесів сприяє підвищенню ринкової вартості, істотному поліпшенню фінансового становища підприємств різних секторів економіки. Відмінною особливістю стратегічних альянсів є збереження незалежності і повної юридичної та економічної самостійності кожного промислового підприємства, яке вступило в альянс.

Організація діяльності стратегічних альянсів включає наступні етапи:

1. Вибір партнерів. Має на меті пошук партнерів, які мають взаємно доповнює досвідом і ресурсами. При цьому аналізу підлягають такі фактори, як:

- 1) сумісність;
- 2) характер товарів і послуг потенційного партнера;
- 3) безпеку;
- 4) можливості навчання в рамках альянсу.

В процесі функціонування міжнародних стратегічних альянсів можуть виникнути певні проблеми, які загрожують їх життєздатності. Джерелами таких проблем можуть бути: несумісність партнерів, обмеження доступу до інформації, конфлікти при розподілі доходів, втрата автономності, зміна умов ведення бізнесу.

Проблеми формування міжнародних стратегічних альянсів наступні:

1. Несумісність бізнес-концепцій.
2. Відмінності корпоративних культур.
3. Відмінності національних культур.
4. Небажання партнерів розкривати важливу інформацію у зв'язку з небезпекою для конкурентоспроможності своєї компанії.
5. Відсутність чіткої домовленості про розподіл доходів.
6. Потенційна можливість поглинання одним з партнерів альянсу компанії іншого партнера.